

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 2 oktober 2017
(OR. en)

9806/17

**Interinstitutioneel dossier:
2016/0338 (CNS)**

**FISC 118
ECOFIN 472**

WETGEVINGSBESLUITEN EN ANDERE INSTRUMENTEN

Betreft: RICHTLIJN VAN DE RAAD betreffende mechanismen ter beslechting van
belastinggeschillen in de Europese Unie

RICHTLIJN VAN DE RAAD (EU) 2017/...

van ...

betreffende mechanismen ter beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 115,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Parlement¹,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité²,

Handelend volgens een bijzondere wetgevingsprocedure,

¹ Standpunt van 6 juli 2017 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

² Standpunt van 22 februari 2017 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Situaties waarin verschillende lidstaten de bepalingen van bilaterale belasting-overeenkomsten en -verdragen of het Verdrag ter afschaffing van dubbele belasting in geval van winstcorrecties tussen verbonden ondernemingen (90/436/EEG)¹ ("het arbitrage-verdrag van de Unie"), op een verschillende wijze uitleggen of toepassen, kunnen ernstige fiscale belemmeringen vormen voor ondernemingen die over de grenzen heen actief zijn. Dergelijke belemmeringen leiden tot een buitensporige belastingdruk op ondernemingen en er is een reëel risico dat zij economische verstoringen en inefficiënties veroorzaken en negatieve gevolgen hebben voor grensoverschrijdende investeringen en de groei.
- (2) Om die reden is het noodzakelijk dat er in de Unie mechanismen zijn die zorgen voor de doeltreffende beslechting van geschillen betreffende de uitlegging en de toepassing van dergelijke bilaterale belastingverdragen en van het arbitrageverdrag van de Unie, en met name van geschillen die tot dubbele belasting leiden.
- (3) De mechanismen waarin bilaterale belastingverdragen en het arbitrageverdrag van de Unie momenteel voorzien, leiden mogelijk niet in alle gevallen binnen een redelijke termijn tot een doeltreffende beslechting van dergelijke geschillen. De monitoring die in het kader van de tenuitvoerlegging van het arbitrageverdrag van de Unie heeft plaatsgevonden, heeft een aantal belangrijke tekortkomingen aan het licht gebracht, met name wat de toegang tot de procedure en wat de duur en de effectieve sluiting van de procedure betreft.

¹ PB L 225 van 20.8.1990, blz. 10.

- (4) Om tot een eerlijker belastingklimaat te komen, moeten de transparantieregels worden verbeterd en de maatregelen ter bestrijding van belastingontwijking worden versterkt. Tegelijkertijd is het in de geest van een eerlijk belastingstelsel noodzakelijk dat ervoor wordt gezorgd dat geschillenbeslechtsmechanismen alomvattend, effectief en duurzaam zijn. In de mechanismen ter beslechting van geschillen moeten ook verbeteringen worden aangebracht om in te spelen op het risico dat er alsmaar meer geschillen over dubbele of meervoudige belasting zullen rijzen waarmee mogelijk grote bedragen zijn gemoeid, omdat belastingdiensten regelmatig en doelgericht controles uitvoeren.
- (5) Het is van essentieel belang een doeltreffend en efficiënt kader in te voeren voor de beslechting van belastinggeschillen dat voor rechtszekerheid en een bedrijfsvriendelijk klimaat voor investeringen zorgt, om eerlijke en efficiënte belastingstelsels in de Unie tot stand te brengen. De mechanismen ter beslechting van geschillen moeten ook een geharmoniseerd en transparant kader voor de regeling van geschillen bieden en aldus voordelen voor alle belastingplichtigen opleveren.

- (6) De beslechting van geschillen moet gelden voor verschillende uitleggingen en toepassingen van bilaterale belastingverdragen en van het arbitrageverdrag van de Unie, met name voor verschillende uitleggingen en toepassingen die tot dubbele belasting leiden. Dit moet worden verwezenlijkt aan de hand van een procedure waarbij de zaak in een eerste fase aan de belastingautoriteiten van de betrokken lidstaten wordt voorgelegd met de bedoeling het geschil via de procedure voor onderling overleg te beslechten. De lidstaten moeten worden aangemoedigd om gebruik te maken van vormen van niet-bindende alternatieve geschillenbeslechting, zoals bemiddeling of verzoening, tijdens de laatste fasen van de periode van de procedure voor onderling overleg. Indien binnen een bepaalde termijn geen overeenstemming wordt bereikt, moet de zaak worden behandeld in het kader van een geschillenbeslechtingsprocedure. Er moet flexibiliteit worden betracht bij het kiezen van de methode voor de geschillenbeslechting, hetzij door middel van ad-hoc-structuren, hetzij door middel van meer permanente structuren. Geschillenbeslechtingsprocedures kunnen de vorm aannemen van een raadgevende commissie, samengesteld uit zowel vertegenwoordigers van de betrokken belastingautoriteiten als gerespecteerde onafhankelijke personen, of van een commissie voor alternatieve geschillenbeslechting (waarbij deze laatste voor flexibiliteit bij het kiezen van de methode voor de geschillenbeslechting zorgt). Waar passend kunnen de lidstaten voorts, bij bilaterale overeenkomst, kiezen voor het gebruik van andere geschillenbeslechtingsprocedures zoals "eindbod"-arbitrage ("final offer" arbitration) (ook arbitrage van "het laatste beste bod" ("last best offer" arbitration) genoemd) als alternatieve oplossing om het geschil op een bindende manier te regelen. De belastingautoriteiten moeten een bindend eindbesluit nemen onder verwijzing naar het advies van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting.

- (7) Het verbeterde mechanisme ter beslechting van geschillen moet voortbouwen op binnen de Unie bestaande mechanismen, waaronder het arbitrageverdrag van de Unie. Het toepassingsgebied van deze richtlijn moet echter ruimer zijn dan dat van het arbitrageverdrag van de Unie, dat beperkt is tot verrekenprijsgeschillen en de toerekening van winsten aan vaste inrichtingen. Deze richtlijn moet van toepassing zijn op alle belastingplichtigen die onderworpen zijn aan belastingen op inkomsten en kapitaal welke vallen onder bilaterale belastingverdragen en het arbitrageverdrag van de Unie. Tegelijkertijd moeten de administratieve lasten voor natuurlijke personen, micro-ondernemingen, kleine en middelgrote ondernemingen om gebruik te maken van een geschillenbeslechtingsprocedure, worden verlicht. Daarnaast moet de geschillenbeslechtingsfase worden versterkt. Het is meer in het bijzonder noodzakelijk een tijdslimiet vast te stellen voor de duur van de procedures voor de beslechting van geschillen over dubbele belasting en tevens de voor de belastingplichtigen geldende voorwaarden van de geschillenbeslechtingprocedure vast te leggen.
- (8) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze richtlijn te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad¹.

¹ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.02.2011, blz. 13).

- (9) Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Deze richtlijn beoogt met name te waarborgen dat het recht op een eerlijk proces en de vrijheid van ondernemerschap onverkort worden geëerbiedigd.
- (10) Daar de doelstelling van deze richtlijn, namelijk de vaststelling van een doeltreffende en efficiënte procedure om geschillen te beslechten in de context van de goede werking van de interne markt, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar wegens de omvang en de gevolgen van de maatregel beter op Unieniveau kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken.
- (11) De Commissie dient na vijf jaar een evaluatie van de toepassing van deze richtlijn te verrichten, en de lidstaten moeten de Commissie daarbij helpen door haar passende input te verstrekken,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

Bij deze richtlijn worden voorschriften vastgesteld met betrekking tot een mechanisme ter beslechting van geschillen tussen lidstaten welke ontstaan naar aanleiding van de uitlegging en toepassing van overeenkomsten en verdragen die voorzien in de afschaffing van dubbele belasting op inkomsten en, waar van toepassing, kapitaal. De richtlijn stelt tevens de rechten en plichten van de betrokken personen vast voor het geval dat dergelijke geschillen zich voordoen. Voor de toepassing van deze richtlijn, wordt de kwestie die aanleiding geeft tot een dergelijk geschil hierna in deze richtlijn een "geschil" genoemd.

Artikel 2

Definities

1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:
 - a) "bevoegde autoriteit": de autoriteit van een lidstaat die als zodanig door de betrokken lidstaat is aangewezen;
 - b) "bevoegde rechtbank": de rechterlijke of andere instantie van een lidstaat die als zodanig door de betrokken lidstaat is aangewezen;

- c) "dubbele belasting": de heffing door twee of meer lidstaten van belastingen die onder een overeenkomst of verdrag als bedoeld in artikel 1 vallen, op dezelfde belastbare inkomsten of hetzelfde belastbare kapitaal wanneer zulks aanleiding geeft tot i) een additionele belastingheffing, ii) een toename van de belastingverplichtingen, of iii) de annulering of vermindering van verliezen die met belastbare winsten kunnen worden verrekend;
- d) "betrokken persoon": elke persoon, met inbegrip van een natuurlijk persoon, die een fiscaal ingezetene is van een lidstaat en voor wiens belastingheffing het geschil rechtstreekse gevolgen heeft.

2. Tenzij de context anders vereist, hebben termen die in deze richtlijn niet worden gedefinieerd de betekenis die zij op dat ogenblik hebben uit hoofde van de betrokken overeenkomsten of verdragen als bedoeld in artikel 1, die van toepassing zijn op de datum van ontvangst van de eerste kennisgeving van de handeling die heeft geleid tot of zal leiden tot een geschil. Bij gebreke van een definitie uit hoofde van dergelijke overeenkomsten of verdragen, hebben termen die niet worden gedefinieerd de betekenis die zij krachtens de wetgeving van de betrokken lidstaat op dat ogenblik hadden voor de doeleinden van de belastingen waarop genoemde overeenkomsten of verdragen van toepassing zijn, waarbij een betekenis krachtens de toepasselijke belastingwetgeving van die lidstaat voorrang heeft op een betekenis die krachtens andere wetten van die lidstaat aan de term wordt gegeven.

Artikel 3

Bezwaar

1. Elke betrokken persoon heeft het recht bezwaar in te dienen met betrekking tot een geschil bij elk van de bevoegde autoriteiten van elk van de betrokken lidstaten, waarbij om de beslechting van het geschil wordt verzocht. Het bezwaar moet worden ingediend binnen een termijn van drie jaar, te rekenen vanaf de ontvangst van de eerste kennisgeving van de handeling die tot het geschil aanleiding geeft of zal geven, ongeacht of de betrokken persoon de nationale rechtsmiddelen van de betrokken lidstaten aanwendt. De betrokken persoon dient het bezwaar tegelijkertijd en met dezelfde gegevens bij elk van de bevoegde autoriteiten in, en geeft in het bezwaar aan welke andere lidstaten betrokken zijn. De betrokken persoon zorgt ervoor dat elke betrokken lidstaat het bezwaar ontvangt in ten minste een van de volgende talen:
 - a) een van de officiële talen van die lidstaat in overeenstemming met nationale wetgeving; of
 - b) een andere taal die deze lidstaat hiervoor aanvaardt.

2. Elke bevoegde autoriteit bevestigt de ontvangst van het bezwaar binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de ontvangst van het bezwaar. Elke bevoegde autoriteit stelt tevens de bevoegde autoriteiten van de andere betrokken lidstaten binnen twee maanden na ontvangst van het bezwaar daarvan in kennis. De bevoegde autoriteiten stellen elkaar op dat moment ook in kennis van de taal of talen waarin zij tijdens de desbetreffende procedurehandelingen voor een zaak willen communiceren.
3. Het bezwaar wordt alleen aanvaard indien de betrokken persoon die het bezwaar indient, in een eerste fase de bevoegde autoriteiten van elke van de betrokken lidstaten de volgende inlichtingen verschaft:
 - a) het/de naam (namen), adres (adressen), fisca(a)le identificatienummer(s) en alle andere inlichtingen die nodig zijn voor de identificatie van de betrokken persoon (personen) die bij de bevoegde autoriteiten bezwaar heeft (hebben) gemaakt, en van elke andere betrokken persoon;
 - b) de betrokken belastingtijdvakken;

- c) nadere informatie over de relevante feiten en omstandigheden van de zaak (met inbegrip van bijzonderheden over de structuur van de transactie en over de verhouding tussen de betrokken persoon en de andere partijen bij de relevante transacties, alsmede van de feiten die te goeder trouw in een wederzijds bindende overeenkomst tussen de betrokken persoon en de belastingdienst zijn vastgelegd, waar van toepassing) en meer in het bijzonder de aard en de datum van de handelingen die aanleiding geven tot het geschil (waaronder, in voorkomend geval, bijzonderheden over dezelfde in de andere lidstaat ontvangen inkomsten, en over de opnemings daarvan in de belastbare inkomsten in de andere lidstaat, en bijzonderheden over de belastingen die in verband met die inkomsten in de andere lidstaat zijn geheven of zullen worden geheven), alsmede de daarmee verband houdende bedragen in de valuta's van de betrokken lidstaten, met een afschrift van eventuele bewijsstukken;
- d) een verwijzing naar de toepasselijke nationale regels en naar de overeenkomsten of verdragen als bedoeld in artikel 1; indien meer dan één overeenkomst of verdrag van toepassing is, vermeldt de betrokken persoon die het bezwaar indient, welke overeenkomst of welk verdrag met betrekking tot het geschil in kwestie wordt uitgelegd. Die overeenkomst of dat verdrag is, voor de toepassing van deze richtlijn, de toepasselijke overeenkomst of het toepasselijke verdrag;

- e) de volgende informatie, verstrekt door de betrokken persoon die bij de bevoegde autoriteiten bezwaar heeft gemaakt, samen met een afschrift van eventuele bewijsstukken:
- i) een verklaring waarom de betrokken persoon meent dat er sprake is van een geschil;
 - ii) nadere bijzonderheden over eventueel door de betrokken persoon ingestelde beroepen en ingeleide rechtszaken met betrekking tot de relevante transacties en over eventuele rechterlijke beslissingen in verband met het geschil;
 - iii) een toezegging van de betrokken persoon dat hij zo volledig en zo snel mogelijk op alle passende verzoeken van een bevoegde autoriteit zal reageren en op verzoek van de bevoegde autoriteiten alle documentatie zal verstrekken;
 - iv) in voorkomend geval, een afschrift van het definitieve besluit over de belastingaanslag – in de vorm van een definitieve belastingaanslag, een verslag van de belastingcontrole of een ander gelijkwaardig document – dat aanleiding geeft tot het geschil, en een afschrift van enigerlei andere documenten die de belastingautoriteiten met betrekking tot het geschil hebben verstrekt;
 - v) informatie over eventuele bezwaren die door de betrokken persoon zijn ingediend uit hoofde van een andere procedure voor onderling overleg of uit hoofde van een geschillenbeslechtsprocedure, als omschreven in artikel 16, lid 5, en een uitdrukkelijke toezegging van de betrokken persoon dat hij het bepaalde in artikel 16, lid 5, in voorkomend geval zal naleven;

f) alle door de bevoegde autoriteiten gevraagde specifieke aanvullende informatie die noodzakelijk wordt geacht voor een grondig onderzoek van de zaak in kwestie.

4. De bevoegde autoriteiten van elke van de betrokken lidstaten kunnen om de in lid 3, punt f), bedoelde informatie verzoeken binnen drie maanden, te rekenen vanaf de ontvangst van het bezwaar. Indien dit door de bevoegde autoriteiten nodig wordt geacht, kunnen verdere verzoeken om informatie worden gedaan tijdens de in artikel 4 bedoelde procedure voor onderling overleg. Nationale wetgeving inzake de bescherming van informatie en de bescherming van het handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of van een fabrieks- of handelswerkwijze is toepasselijk.

Een betrokken persoon die een verzoek overeenkomstig lid 3, onder punt f), ontvangt, antwoordt binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek. Tegelijkertijd wordt ook een afschrift van dit antwoord toegezonden aan de bevoegde autoriteiten van de andere betrokken lidstaten.

5. De bevoegde autoriteiten van elke van de betrokken lidstaten nemen een besluit over de aanvaarding of verwerping van het bezwaar binnen zes maanden na ontvangst van dat bezwaar of binnen zes maanden na ontvangst van de in lid 3, punt f), bedoelde informatie, indien dat later is. De bevoegde autoriteiten stellen de betrokken persoon en de bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten onverwijld van hun besluit in kennis.

Een bevoegde autoriteit kan binnen zes maanden na ontvangst van een bezwaar, of binnen zes maanden na ontvangst van de in lid 3, punt f), bedoelde informatie, indien dat later is, besluiten het geschil eenzijdig te beslechten, zonder de andere bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten erbij te betrekken. In dat geval stelt de betreffende bevoegde autoriteit de betrokken persoon en de andere bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten daarvan onverwijld in kennis. Na die kennisgeving worden de procedure-handelingen uit hoofde van deze richtlijn beëindigd.

6. Een betrokken persoon die een bezwaar wenst in te trekken, dient gelijktijdig bij elk van de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten een schriftelijke kennisgeving van intrekking in. Met die kennisgeving worden alle procedurehandelingen uit hoofde van deze richtlijn onmiddellijk beëindigd. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten die een dergelijke kennisgeving ontvangen, stellen de andere bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten onverwijld van die beëindiging van procedurehandelingen in kennis.

Indien een geschil om welke reden dan ook ophoudt te bestaan, worden alle procedure-handelingen uit hoofde van deze richtlijn onmiddellijk beëindigd, en stellen de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten de betrokken persoon onverwijld in kennis van deze situatie en van de algemene redenen daarvoor

Artikel 4

Procedure voor onderling overleg

1. Indien de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten een bezwaar aanvaarden, trachten zij binnen een termijn van twee jaar, te rekenen vanaf de laatste kennisgeving van een besluit van één van de lidstaten tot aanvaarding van het bezwaar, het geschil in onderling overleg te beslechten.

De in de eerste alinea bedoelde termijn van twee jaar kan op verzoek van een bevoegde autoriteit van een betrokken lidstaat aan alle andere bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten, met ten hoogste één jaar worden verlengd, mits de verzoekende bevoegde autoriteit dit verzoek schriftelijk motiveert.

2. Zodra de bevoegde autoriteiten van de lidstaten binnen de in lid 1 vastgestelde termijn overeenstemming over de beslechting van het geschil hebben bereikt, stelt de bevoegde autoriteit van elke van de betrokken lidstaten de betrokken persoon daarvan onverwijld in kennis in de vorm van een besluit dat bindend is voor de autoriteit en afdwingbaar door de betrokken persoon, mits de betrokken persoon het besluit aanvaardt en, indien toepasselijk, afziet van het recht om andere rechtsmiddelen aan te wenden. Indien procedurehandelingen met betrekking tot dergelijke andere rechtsmiddelen reeds waren begonnen, wordt het besluit enkel bindend en afdwingbaar zodra de betrokken persoon ten overstaan van de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten er bewijzen voor heeft verstrekt dat stappen zijn gezet om deze procedurehandelingen te beëindigen. Deze bewijzen worden verstrekt uiterlijk 60 dagen nadat de betrokken persoon van het bovengenoemde besluit in kennis is gesteld. Het besluit wordt vervolgens onverwijld uitgevoerd, ongeacht de termijnen in de nationale wetgeving van de betrokken lidstaten.
3. Indien de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten binnen de in lid 1 vastgestelde termijn geen overeenstemming bereiken over de beslechting van het geschil, stelt de bevoegde autoriteit van elke van de betrokken lidstaten de betrokken persoon daarvan in kennis, met opgave van de algemene redenen waarom geen overeenstemming kon worden bereikt.

Artikel 5

Besluit van de bevoegde autoriteit betreffende het bezwaar

1. De bevoegde autoriteit van een betrokken lidstaat kan binnen de in artikel 3, lid 5, vastgestelde termijn tot afwijzing van een bezwaar besluiten, wanneer:
 - a) uit hoofde van artikel 3, lid 3, vereiste inlichtingen ontbreken (waaronder informatie waarom uit hoofde van artikel 3, lid 3, punt f), is verzocht en die niet binnen de in artikel 3, lid 4, vastgestelde termijn is ingediend);
 - b) er geen sprake is van een geschil; of
 - c) het bezwaar niet binnen de in artikel 3, lid 1, bedoelde termijn van drie jaar is ingediend.

Wanneer de bevoegde autoriteit de betrokken persoon daarvan overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, lid 5, in kennis stelt, geeft zij de algemene redenen voor haar afwijzing op.

2. Indien een bevoegde autoriteit van een betrokken lidstaat binnen de in artikel 3, lid 5, vastgestelde termijn geen besluit over het bezwaar heeft genomen, wordt het bezwaar geacht door die bevoegde autoriteit te zijn aanvaard.

3. Wanneer alle bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten het bezwaar hebben afgewezen, heeft de betrokken persoon het recht overeenkomstig de nationale voorschriften beroep in te stellen tegen het besluit van de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten. De betrokken persoon die dit recht van beroep uitoefent kan geen verzoek indienen uit hoofde van artikel 6, lid 1, punt a):
- a) zolang het besluit nog het voorwerp vormt van hoger beroep overeenkomstig de wetgeving van de betrokken lidstaat;
 - b) wanneer het besluit tot afwijzing nog vatbaar is voor hoger beroep in het kader van de beroepsprocedure van de betrokken lidstaten; of
 - c) wanneer een besluit tot afwijzing is bevestigd in het kader van de in punt a) bedoelde beroepsprocedure, maar het in een van de betrokken lidstaten niet mogelijk is af te wijken van het besluit van de betrokken rechtbank of andere justitiële instanties.

Indien het recht van beroep is uitgeoefend, wordt het besluit van de betrokken rechtbank of andere justitiële instantie in aanmerking genomen voor de toepassing van artikel 6, lid 1, punt a).

Artikel 6

Geschillenbeslechting door de raadgevende commissie

1. Op verzoek van de betrokken persoon stellen de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten overeenkomstig artikel 8 een raadgevende commissie (een "raadgevende commissie") in indien:
 - a) het bezwaar van die betrokken persoon op grond van artikel 5, lid 1, werd afgewezen door minstens één maar niet alle bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten; of
 - b) de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten het bezwaar van de betrokken persoon hadden aanvaard, maar binnen de in artikel 4, lid 1, vastgestelde termijn geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over de beslechting van het geschil in onderling overleg.

De betrokken persoon kan een dergelijk verzoek enkel doen indien, overeenkomstig de toepasselijke nationale regels tegen de in artikel 5, lid 1, bedoelde afwijzing: geen beroep kan worden ingesteld; geen beroep hangend is; of de betrokken persoon formeel afstand heeft gedaan van zijn recht van beroep. Het verzoek bevat een verklaring in die zin.

De betrokken persoon doet een schriftelijk verzoek om een adviescommissie op te richten, uiterlijk 50 dagen na ontvangst van de kennisgeving op grond van artikel 3, lid 5 of artikel 4, lid 3, of uiterlijk 50 dagen na afgifte van het besluit door de betrokken rechtbank of justitiële instantie krachtens artikel 5, lid 3, naargelang het geval. De raadgevende commissie wordt uiterlijk 120 dagen na ontvangst van het verzoek ingesteld; zodra dat is gebeurd, stelt de voorzitter van deze commissie de betrokken persoon daarvan onverwijld in kennis.

2. De in het geval van lid 1, punt a), ingestelde raadgevende commissie neemt binnen zes maanden nadat zij is ingesteld, een besluit over de aanvaarding van het bezwaar. Zij stelt de bevoegde autoriteiten in kennis van haar besluit binnen 30 dagen na de vaststelling ervan.

Indien de raadgevende commissie heeft bevestigd dat aan alle voorschriften van artikel 3 is voldaan, wordt op verzoek van een van de bevoegde autoriteiten de procedure voor onderling overleg van artikel 4 ingeleid. De betrokken bevoegde autoriteit stelt de raadgevende commissie, de andere betrokken bevoegde autoriteiten en de betrokken persoon van dat verzoek in kennis. De in artikel 4, lid 1, genoemde termijn vangt aan vanaf de datum van de kennisgeving van het besluit dat de raadgevende commissie betreffende de aanvaarding van het bezwaar heeft genomen.

Indien geen van de bevoegde autoriteiten binnen een termijn van 60 dagen na de datum van de kennisgeving van het besluit van de raadgevende commissie om de inleiding van de procedure voor onderling overleg heeft verzocht, brengt de raadgevende commissie overeenkomstig artikel 14, lid 1, advies uit over de beslechting van het geschil. In dat geval wordt, voor de toepassing van artikel 14, lid 1, de raadgevende commissie geacht te zijn ingesteld op de datum waarop de termijn van 60 dagen verstrijkt.

3. In het geval van lid 1, eerste alinea, punt b) van dit artikel, brengt de raadgevende commissie overeenkomstig artikel 14, lid 1, advies uit over de beslechting van het geschil.

Artikel 7

Aanwijzingen door bevoegde rechtbanken of nationale aanwijzingsinstanties

1. Indien een raadgevende commissie niet is ingesteld binnen de in artikel 6, lid 1, vastgestelde termijn, bepalen de lidstaten dat de betrokken persoon in kwestie zich kan wenden tot een bevoegde rechtbank of een andere instantie of persoon die krachtens het nationale recht van die lidstaten bevoegd is om een dergelijke functie te vervullen (nationale aanwijzingsinstantie) de raadgevende commissie op te richten.

Indien de bevoegde autoriteit van een lidstaat heeft nagelaten ten minste één gerespecteerd onafhankelijk persoon en een plaatsvervanger aan te wijzen, kan de betrokken persoon de bevoegde rechtbank of de nationale aanwijzingsinstantie in die lidstaat verzoeken een gerespecteerd onafhankelijk persoon en een plaatsvervanger aan te wijzen aan de hand van de in artikel 9 bedoelde lijst.

Indien de bevoegde autoriteiten van alle betrokken lidstaten zulks hebben nagelaten, kan de betrokken persoon de bevoegde rechtbanken of de nationale aanwijzingsinstantie van elke lidstaat verzoeken de beide gerespecteerde onafhankelijke personen aan te wijzen aan de hand van de in artikel 9 bedoelde lijst. Deze gerespecteerde onafhankelijke personen wijzen overeenkomstig artikel 8, lid 3, de voorzitter aan door loting uit de lijst van onafhankelijke personen.

Betrokken personen delen hun verzoek om de gerespecteerde onafhankelijke personen en hun plaatsvervangers aan te wijzen, mee aan elk van hun respectieve staten van woonplaats indien meer dan één betrokken persoon bij de procedurehandelingen betrokken is, dan wel aan de lidstaten waarvan de bevoegde autoriteiten hebben nagelaten ten minste één gerespecteerd onafhankelijk persoon en een plaatsvervanger aan te wijzen indien het slechts één betrokken persoon betreft.

2. De aanwijzing van de onafhankelijke personen en hun plaatsvervangers in overeenstemming met lid 1 van dit artikel wordt pas na het verstrijken van de in artikel 6, lid 1, genoemde termijn van 120 dagen, en binnen een termijn van 30 dagen na het verstrijken van die termijn, aan een bevoegde rechtbank van een lidstaat of een nationale aanwijzingsinstantie voorgelegd.

3. De bevoegde rechtbank of de nationale aanwijzingsinstantie doet overeenkomstig lid 1 uitspraak en stelt de verzoeker daarvan in kennis. De door de bevoegde rechtbank te volgen procedure voor het aanwijzen van de onafhankelijke personen wanneer de lidstaten zulks nalaten, is dezelfde procedure als die welke uit hoofde van de nationale voorschriften bij arbitrage in civielrechtelijke en handelszaken toepasselijk is wanneer rechtbanken of nationale aanwijzingsinstanties arbiters aanwijzen omdat partijen er niet in geslaagd zijn overeenstemming ter zake te bereiken. De bevoegde rechtbank of nationale aanwijzingsinstantie van de lidstaat stelt de bevoegde autoriteit van die lidstaat in kennis, die op haar beurt onverwijld de bevoegde autoriteiten van de andere betrokken lidstaten in kennis stelt. De bevoegde autoriteit van de lidstaat die in eerste instantie heeft nagelaten de gerespecteerde onafhankelijke persoon en diens plaatsvervanger aan te wijzen, kan beroep aantekenen tegen het besluit van de rechtbank of nationale aanwijzingsinstantie in die lidstaat, op voorwaarde dat de bevoegde autoriteit hiertoe het recht heeft krachtens nationale wetgeving. In geval van een afwijzing heeft de verzoekende het recht volgens nationale procesregels tegen de uitspraak van de rechtbank beroep in te stellen.

Artikel 8

De raadgevende commissie

1. De in artikel 6 bedoelde raadgevende commissie is als volgt samengesteld:
- a) één voorzitter;

- b) één vertegenwoordiger van elke betrokken bevoegde autoriteit. Indien de bevoegde autoriteiten het erover eens zijn, kan het aantal vertegenwoordigers worden verhoogd tot twee per bevoegde autoriteit;
 - c) één gerespecteerd onafhankelijk persoon die door elke bevoegde autoriteit van de betrokken lidstaten wordt aangewezen aan de hand van de in artikel 9 bedoelde lijst. Indien de bevoegde autoriteiten het erover eens zijn, kan het aantal aangewezen personen worden verhoogd tot twee per bevoegde autoriteit.
2. De bepalingen voor de aanwijzing van de gerespecteerde onafhankelijke personen worden overeengekomen tussen de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten. Na de aanwijzing van de gerespecteerde onafhankelijke personen wordt in overeenstemming met de voor de aanwijzing van de onafhankelijke personen geldende bepalingen voor ieder van hen een plaatsvervanger aangewezen voor gevallen waarin de onafhankelijke personen verhinderd zijn hun functie uit te oefenen.
3. Indien er over de bepalingen voor de aanwijzing van gerespecteerde onafhankelijke personen geen overeenstemming is bereikt overeenkomstig lid 2, geschiedt de aanwijzing van die personen door loting.

4. Tenzij de gerespecteerde onafhankelijke personen door de bevoegde rechtbank of nationale aanwijzingsinstantie volgens de bepalingen van artikel 7, lid 1, zijn aangewezen, kan de bevoegde autoriteit van elke van de betrokken lidstaten bezwaar maken tegen de aanwijzing van een bepaald gerespecteerd onafhankelijk persoon in vooraf tussen de betrokken bevoegde autoriteiten overeengekomen redenen of om één van de volgende redenen:
- a) deze persoon behoort tot of werkt namens een van de betrokken belastingdiensten, of indien zulks op een bepaald moment tijdens de drie voorafgaande jaren het geval is geweest;
 - b) deze persoon een deelneming van betekenis of stemrecht in een van de betrokken personen in kwestie heeft of heeft gehad, of er in de loop van de vijf jaar vóór zijn aanwijzing werknemer of adviseur van is of is geweest;
 - c) deze persoon met het oog op de regeling van het te behandelen geschil of de te behandelen geschillen onvoldoende garanties biedt voor de daarbij te betrachten objectiviteit;
 - d) deze persoon een werknemer is van een bedrijf dat belastingadvies verleent of anderszins beroepsmatig belastingadvies verleent, of in de loop van een periode van ten minste drie jaar vóór zijn aanwijzing in die situatie heeft verkeerd.
5. Een bevoegde autoriteit van een betrokken lidstaat kan eisen dat een overeenkomstig lid 2 of 3 aangewezen gerespecteerd persoon of diens plaatsvervanger opening van zaken geeft wat betreft belangen, relaties of aangelegenheden die naar verwachting gevolgen hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid zullen beïnvloeden, of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij tijdens de procedure tot vooringenomenheid zullen leiden.

Gedurende een periode van twaalf maanden nadat het besluit van de raadgevende commissie is vastgesteld, mag een gerespecteerd onafhankelijk persoon die deel uitmaakt van de raadgevende commissie, niet in een situatie verkeren die voor de bevoegde autoriteit een aanleiding zou zijn geweest om bezwaar te maken tegen zijn aanwijzing, als bedoeld in dit lid, indien die persoon in die situatie had verkeerd op het moment van de aanwijzing voor de bewuste raadgevende commissie.

6. De vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten en de gerespecteerde onafhankelijke personen die overeenkomstig lid 1 van dit artikel zijn aangewezen, wijzen aan de hand van de in artikel 9 bedoelde lijst van personen een voorzitter aan. Tenzij anders is overeengekomen door de genoemde vertegenwoordigers van elke bevoegde autoriteit en de gerespecteerde onafhankelijke personen, is de voorzitter een rechter.

Artikel 9

Lijst van gerespecteerde onafhankelijke personen

1. De lijst van gerespecteerde onafhankelijke personen bestaat uit alle door de lidstaten aangewezen gerespecteerde onafhankelijke personen. Elke lidstaat wijst daartoe ten minste drie personen aan die bekwaam en onafhankelijk zijn, en in staat zijn onpartijdig en integer te handelen.

2. Elke lidstaat stelt de Commissie in kennis van de namen van de gerespecteerde onafhankelijke personen die hij heeft aangewezen. Elke lidstaat verschaft de Commissie tevens volledige en actuele informatie over de professionele en academische achtergrond, vakbekwaamheid en deskundigheid van deze personen en over enigerlei belangenconflicten die zij mogelijk hebben. De lidstaten kunnen in de kennisgeving specificeren welke van deze personen als voorzitter kan worden aangewezen.
3. De lidstaten stellen de Commissie onverwijld in kennis van alle wijzigingen die in de lijst van onafhankelijke personen worden aangebracht.

Elke lidstaat legt procedures vast voor de verwijdering uit de lijst van gerespecteerde onafhankelijke personen van een door die lidstaat aangewezen persoon die niet langer onafhankelijk is.

Indien een lidstaat, rekening houdend met de desbetreffende bepalingen van dit artikel, gegronde redenen heeft om er bezwaar tegen te maken dat een vooraanstaand onafhankelijk persoon op de bovengenoemde lijst blijft staan, vanwege een gebrek aan onafhankelijkheid, stelt hij de Commissie daarvan in kennis en staft hij zijn bezorgdheid met passende bewijzen. De Commissie stelt de lidstaat die de persoon in kwestie heeft aangewezen, van de bezwaren en de desbetreffende bewijzen in kennis. Op grond van deze bezwaren en desbetreffende bewijzen neemt deze laatste lidstaat binnen zes maanden de nodige maatregelen om het bezwaar te onderzoeken en besluit hij de persoon op de lijst te handhaven of uit de lijst te verwijderen. De lidstaat stelt de Commissie vervolgens onverwijld in kennis van zijn besluit.

Artikel 10

De commissie voor alternatieve geschillenbeslechting

1. De bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten kunnen overeenkomen in plaats van een raadgevende commissie een commissie voor alternatieve geschillenbeslechting (een "commissie voor alternatieve geschillenbeslechting") in te stellen om overeenkomstig artikel 14 advies uit te brengen over de beslechting van het geschil. De bevoegde autoriteiten van de lidstaten kunnen tevens overeenkomen een commissie voor alternatieve geschillenbeslechting in te stellen in de vorm van een commissie van permanente aard (een "permanente commissie").
2. Behalve wat betreft de bepalingen van artikel 8, leden 4 en 5, inzake de onafhankelijkheid van haar leden, kan de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting qua vorm en samenstelling van de raadgevende commissie verschillen.

Een commissie voor alternatieve geschillenbeslechting kan, waar passend, geschillenbeslechtsprocedures of -technieken toepassen om het geschil op bindende wijze te regelen. Als alternatief voor het soort geschillenbeslechtsprocedure dat de raadgevende commissie uit hoofde van artikel 8 gebruikt, namelijk het onafhankelijk advies, kunnen andere soorten geschillenbeslechtsprocedures zoals "eindbod"-arbitrage ("final offer" arbitration) (ook arbitrage van "het laatste beste bod" ("last best offer" arbitration) genoemd) op grond van dit artikel door de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten worden overeengekomen, en door de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting worden toegepast.

3. De bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten komen overeenkomstig artikel 11 werkingsregels overeen.
4. De artikelen 12 en 13 zijn van toepassing op de commissie voor geschillenbeslechting, tenzij in de werkingsregels , als bedoeld in artikel 11 anders is overeengekomen.

Artikel 11
Werkingsregels

1. De lidstaten bepalen dat de bevoegde autoriteit van elke van de betrokken lidstaten de betrokken persoon binnen de in artikel 6, lid 1, genoemde termijn van 120 dagen in kennis stelt van het volgende:
 - a) de werkingsregels van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting;
 - b) de termijn waarbinnen het advies over de beslechting van het geschil moet worden uitgebracht;
 - c) een verwijzing naar alle toepasselijke bepalingen van intern recht van de lidstaten en alle toepasselijke overeenkomsten of verdragen.
2. De werkingsregels worden ondertekend tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten die bij het geschil betrokken zijn.

De werkingsregels bevatten met name het volgende:

- a) de beschrijving en de kenmerken van het geschil;
- b) het mandaat waarover de bevoegde autoriteiten van de lidstaten overeenstemming bereiken wat de te regelen juridische en feitelijke kwesties betreft;
- c) de vorm van het geschillenbeslechtsorgaan, ofwel een raadgevende commissie, ofwel een commissie voor alternatieve geschillenbeslechting, alsmede het soort procedure voor de alternatieve geschillenbeslechting, indien de procedure verschilt van het onafhankelijke advies door een raadgevende commissie;
- d) het tijdschema van de geschillenbeslechtsprocedure;
- e) de samenstelling van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting (met inbegrip van het aantal en de namen van de leden, gegevens over hun bevoegdheid en kwalificaties, en informatie over eventuele belangenconflicten van de leden);
- f) de regels voor deelneming van de betrokken persoon (personen) en derde partijen aan de procedurehandelingen, de uitwisselingen van memories, inlichtingen en bewijsstukken, de kosten, het soort geschillenbeslechtsprocedure dat gebruikt wordt en alle andere relevante procedurele of organisatorische aangelegenheden;
- g) de logistieke regelingen voor de werkwijze van de raadgevende commissie en het uitbrengen van haar advies.

Indien een raadgevende commissie overeenkomstig artikel 6, lid 1, eerste alinea, punt a), is ingesteld om advies uit te brengen, dan bevatten de werkingsregels alleen de in artikel 11, lid 2, tweede alinea, punten a), d), e) en f), bedoelde informatie.

3. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen standaardwerkingsregels op aan de hand van de bepalingen van de tweede alinea van lid 2 van dit artikel. Dergelijke standaardwerkingsregels zijn van toepassing in gevallen waarin de werkingsregels onvolledig zijn of waarin aan de betrokken persoon geen kennis werd gegeven van de werkingsregels. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 20, lid 2, bedoelde procedure.
4. Indien de bevoegde autoriteiten geen kennis hebben gegeven van de werkingsregels aan de betrokken persoon overeenkomstig de leden 1 en 2, worden deze door de gerespecteerde onafhankelijke personen en de voorzitter op basis van het in lid 3 bedoelde standaard-formulier vervolledigd en aan de betrokken persoon toegezonden binnen een termijn van twee weken, te rekenen vanaf de datum waarop de raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting is ingesteld. Wanneer de onafhankelijke personen en de voorzitter geen overeenstemming hebben bereikt over de werkingsregels of de betrokken persoon daarvan niet in kennis hebben gesteld, kan of kunnen de betrokken persoon of personen zich tot de bevoegde rechtbank in een van de betrokken lidstaten wenden met het oog op het verkrijgen van een beschikking waarbij de toepassing van de werkingsregels wordt bevolen.

Artikel 12

Kosten van de procedurehandelingen

1. Met uitzondering van het bepaalde in lid 2, en tenzij de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten anders zijn overeengekomen, worden de hierna genoemde kosten gelijkelijk over de lidstaten verdeeld:
 - a) de uitgaven van de gerespecteerde onafhankelijke personen, die een bedrag vormen dat gelijk is aan het gemiddelde van de gebruikelijke terugbetaling aan hoge ambtenaren van de betrokken lidstaten; en
 - b) de vergoeding van de onafhankelijke personen, indien van toepassing, die beperkt is tot EUR 1000 per persoon per dag voor iedere dag dat de raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting bijeenkomt.

De kosten die de betrokken persoon maakt, worden niet door de lidstaten gedragen.
2. Indien de betrokken persoon:
 - a) een kennisgeving van intrekking van het bezwaar heeft ingediend, overeenkomstig artikel 3, lid 6; of

- b) na een afwijzing uit hoofde van artikel 5, lid 1, een verzoek overeenkomstig artikel 6, lid 1, heeft ingediend, en de raadgevende commissie heeft besloten dat de betrokken bevoegde autoriteiten het bezwaar terecht hebben afgewezen,

en indien de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten het erover eens zijn, worden alle kosten als bedoeld in de leden 1, punten a) en b), gedragen door de betrokken persoon.

Artikel 13

Inlichtingen, bewijsmiddelen en hoorzittingen

1. Ten behoeve van de in artikel 6 bedoelde procedure kan (kunnen) de betrokken persoon (personen), indien de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten het erover eens zijn, aan de raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting alle inlichtingen, bewijsmiddelen en stukken verschaffen die dienstig kunnen zijn om tot een besluit te komen. Op verzoek van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting verschaffen de betrokken persoon (personen) en de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten alle inlichtingen, bewijsmiddelen en stukken. Deze bevoegde autoriteiten mogen in de volgende gevallen echter weigeren inlichtingen aan de raadgevende commissie te verstrekken:
 - a) voor het verkrijgen van de inlichtingen moeten administratieve maatregelen worden genomen die in strijd zijn met de nationale wetgeving;
 - b) de inlichtingen zijn volgens de nationale wetgeving van de betrokken lidstaat niet verkrijgbaar;

- c) de inlichtingen hebben betrekking op handelsgeheimen, bedrijfsgeheimen, nijverheidsgeheimen, beroepsgeheimen of op een fabrieks- of handelswerkwijze;
 - d) het verstrekken van de inlichtingen is in strijd met de openbare orde.
2. De betrokken personen kunnen op eigen verzoek en met instemming van de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten door een raadgevende commissie of de commissie alternatieve geschillenbeslechting worden gehoord of zich daar laten vertegenwoordigen. Indien de raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting zulks verlangt, zijn de betrokken personen gehouden voor haar te verschijnen of zich er te laten vertegenwoordigen.
3. De gerespecteerde onafhankelijke personen en alle andere leden zijn volgens de nationale wetgeving van elk van de betrokken lidstaten aan het beroepsgeheim gebonden voor wat betreft de informatie die zij verkrijgen in hun hoedanigheid van lid een raadgevende commissie of een commissie alternatieve geschillenbeslechting. De betrokken personen, en waar van toepassing hun vertegenwoordigers, zeggen toe alle informatie (met inbegrip van kennis van documenten) die zij tijdens deze werkzaamheden verkrijgen, als vertrouwelijk te behandelen. Indien daarom tijdens de werkzaamheden wordt verzocht, leggen de betrokken personen en zijn vertegenwoordigers tegenover de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten een verklaring in die zin af. De lidstaten stellen passende sancties vast voor elke inbreuk op de geheimhoudingsplicht.

Artikel 14

Advies van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting

1. Een raadgevende commissie of commissie voor alternatieve geschillenbeslechting brengt uiterlijk zes maanden na de datum waarop zij is ingesteld, advies uit aan de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten. Indien de raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting van oordeel is dat het geschil van zodanige aard is dat meer dan zes maanden nodig zijn om advies te kunnen uitbrengen, kan deze termijn met drie maanden worden verlengd. De raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting stelt de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten en de betrokken personen van elke verlenging in kennis.
2. De raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting baseert haar advies op de bepalingen van de toepasselijke overeenkomsten of verdragen bedoeld in artikel 1, alsmede op eventuele toepasselijke nationale voorschriften.
3. De raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting stelt haar advies vast met gewone meerderheid van leden. Indien geen meerderheid kan worden bereikt, is de stem van de voorzitter bepalend voor het definitieve advies. De voorzitter deelt het advies van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting mee aan de bevoegde autoriteiten.

Artikel 15
Eindbesluit

1. Binnen een termijn van zes maanden na de kennisgeving van het advies van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting bereiken de betrokken bevoegde autoriteiten overeenstemming over de beslechting van het geschil.
2. De bevoegde autoriteiten kunnen een van het advies van de raadgevende commissie of van de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting afwijkend besluit nemen. Indien zij er echter niet in slagen overeenstemming over de beslechting van het geschil te bereiken, zijn zij aan dat advies gebonden.
3. Elke lidstaat schrijft voor dat zijn bevoegde autoriteit het eindbesluit betreffende de beslechting van het geschil onverwijld ter kennis brengt van de betrokken persoon. Indien de betrokken persoon niet binnen een termijn van 30 dagen na het nemen van het besluit daarvan in kennis is gesteld, kan hij overeenkomstig de toepasselijke nationale voorschriften in zijn lidstaat van woonplaats beroep instellen om het eindbesluit te verkrijgen.
4. Het eindbesluit is bindend voor de betrokken lidstaten en vormt geen precedent. Het eindbesluit wordt ten uitvoer gelegd mits de betrokken persoon (personen) het aanvaardt (aanvaarden) en afziet (afzien) van het recht om in de betrokken lidstaat enig rechtsmiddel aan te wenden binnen 60 dagen vanaf de datum waarop het eindbesluit ter kennis is gebracht, indien van toepassing.

Behalve indien de betreffende rechtbank of andere justitiële instantie van een betrokken lidstaat overeenkomstig de toepasselijke nationale voorschriften betreffende rechtsmiddelen en met toepassing van de criteria uit hoofde van artikel 8 besluit dat er sprake was van een gebrek aan onafhankelijkheid, wordt het eindbesluit ten uitvoer gelegd volgens de nationale wetgeving van de betrokken lidstaten die als gevolg van het eindbesluit hun belastingheffing wijzigen, ongeacht de termijnen in de nationale wetgeving. Indien het eindbesluit niet ten uitvoer is gelegd, kan de betrokken persoon zich wenden tot de bevoegde rechtbank van de lidstaat die heeft nagelaten het eindbesluit ten uitvoer te leggen, teneinde de tenuitvoerlegging ervan af te dwingen.

Artikel 16

Wisselwerking met nationale procedures en afwijkingen

1. Het feit dat een door een lidstaat verrichte handeling die een geschil tot gevolg heeft, definitief wordt volgens de nationale wetgeving, belet de betrokken personen niet gebruik te maken van de procedures waarin deze richtlijn voorziet.
2. Het feit dat het geschil het voorwerp is van een procedure voor onderling overleg of een geschillenbeslechtsprocedure uit hoofde van respectievelijk artikel 4 en artikel 6, belet een lidstaat niet om voor diezelfde zaak rechtsvervolging of procedures met het oog op de toepassing van administratieve en strafrechtelijke sancties in te stellen of voort te zetten.

3. De betrokken personen kunnen de beschikbare nationale rechtsmiddelen van de betrokken lidstaten aanwenden. Wanneer de betrokken persoon evenwel een procedure tot aanwending van een dergelijk rechtsmiddel heeft ingesteld, gaan de respectievelijk in artikel 3, lid 5, en artikel 4, lid 1, genoemde termijnen pas in op de datum waarop de beslissing in die procedure definitief is geworden of waarop die procedurehandelingen anderszins definitief zijn gesloten of wanneer de procedurehandelingen zijn opgeschort.
4. Indien een beslissing over een geschil is gegeven door de betreffende rechtbank of andere justitiële instantie van een lidstaat, en het nationale recht van die lidstaat hem niet toestaat af te wijken van de beslissing, kan deze lidstaat bepalen dat:
 - a) alvorens door de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten in het kader van de procedure voor onderling overleg uit hoofde van artikel 4 overeenstemming is bereikt over dat geschil, de bevoegde autoriteit van die lidstaat de andere bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten in kennis stelt van de beslissing van de betreffende rechtbank of andere justitiële instantie en die procedure wordt beëindigd met ingang van de datum van die kennisgeving;
 - b) alvorens de betrokken persoon een verzoek heeft ingediend uit hoofde van artikel 6, lid 1, de bepalingen van artikel 6, lid 1, niet van toepassing zijn indien het geschil onopgelost was gebleven tijdens de gehele duur van de procedure voor onderling overleg uit hoofde van artikel 4, in welk geval de bevoegde autoriteit van die lidstaat de andere bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten in kennis stelt van de gevolgen van de beslissing van de betreffende rechtbank of andere justitiële instantie;

c) de geschillenbeslechtsprocedure krachtens artikel 6 wordt beëindigd indien de beslissing van de betreffende rechtbank of andere justitiële instantie is gegeven nadat een verzoek door een betrokken persoon was ingediend uit hoofde van artikel 6, lid 1, maar voordat de raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting overeenkomstig artikel 14 aan de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten advies heeft uitgebracht, in welk geval de bevoegde autoriteit van de relevante betrokken lidstaat de andere bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten en de raadgevende commissie of de commissie voor alternatieve geschillenbeslechting in kennis stelt van de gevolgen van de beslissing van de betreffende rechtbank of andere justitiële instantie.

5. De indiening van het bezwaar als bepaald in artikel 3 maakt een einde aan elke andere op hetzelfde geschil betrekking hebbende procedurehandelingen volgens de procedure voor onderling overleg of de geschillenbeslechtsprocedure uit hoofde van een overeenkomst of verdrag die of dat wordt uitgelegd of toegepast in verband met het desbetreffende geschil. Dergelijke lopende procedurehandelingen betreffende het betrokken geschil worden beëindigd met ingang van de datum van de eerste ontvangst van het bezwaar door één van de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten.

6. In afwijking van artikel 6 mag een betrokken lidstaat de toegang tot de geschillenbeslechtingsprocedure uit hoofde van datzelfde artikel weigeren indien in die lidstaat sancties zijn opgelegd in verband met gecorrigeerde inkomsten of kapitaal voor belastingfraude, opzettelijk verzuim en grove nalatigheid. Wanneer er een gerechtelijke of administratieve procedure is ingeleid die aanleiding zou kunnen geven tot dergelijke sancties, en deze procedure gelijktijdig met een van de in deze richtlijn bedoelde procedures wordt gevoerd, kan een bevoegde autoriteit de procedure overeenkomstig deze richtlijn schorsen vanaf de datum van aanvaarding van het bezwaar tot de datum van het uiteindelijke resultaat van de procedure.
7. Een lidstaat kan toegang tot de geschillenbeslechtingsprocedure uit hoofde van artikel 6 per geval weigeren, indien een geschil niet dubbele belasting betreft. In dat geval stelt de bevoegde autoriteit van bedoelde lidstaat de betrokken persoon en de bevoegde autoriteiten van de andere betrokken lidstaten daarvan onverwijld in kennis.

Artikel 17

Bijzondere bepalingen voor natuurlijke personen en kleine ondernemingen

Indien de betrokken persoon hetzij

- a) een natuurlijke persoon hetzij
- b) geen grote onderneming is en geen deel uitmaakt van een grote groep (beide termen als gedefinieerd in Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad¹),

kan de betrokken persoon de klachten, de antwoorden op een verzoek om aanvullende informatie, intrekkingen en verzoeken vermeld in respectievelijk de artikelen 3, lid 1, 3, lid 4, 3, lid 6, en 6, lid 1, ("mededelingen"), bij wijze van afwijking van die bepalingen alleen indienen bij de bevoegde autoriteit van de lidstaat waarvan de betrokken persoon ingezetene is. De bevoegde autoriteit van die lidstaat stelt de bevoegde autoriteiten van alle andere betrokken lidstaten daarvan tegelijkertijd in kennis, zulks binnen twee maanden na ontvangst van deze mededelingen. Zodra een dergelijke kennisgeving is geschied, wordt de betrokken persoon geacht de mededeling op de datum van die kennisgeving bij alle betrokken lidstaten te hebben ingediend.

¹ Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PB L 182 van 29.6.2013, blz. 19).

Indien er aanvullende informatie wordt ontvangen uit hoofde van artikel 3, lid 4, zendt de bevoegde autoriteit van de lidstaat die de aanvullende informatie heeft ontvangen tegelijkertijd ook een afschrift daarvan toe aan de bevoegde autoriteiten van de andere betrokken lidstaten. Zodra deze afschriften zijn toegezonden, wordt de aanvullende informatie geacht door alle betrokken lidstaten te zijn ontvangen op de datum waarop deze ontvangst van informatie heeft plaatsgevonden.

Artikel 18

Publiciteit

1. Raadgevende commissies en commissies voor alternatieve geschillenbeslechting brengen hun adviezen schriftelijk uit.
2. De bevoegde autoriteiten kunnen overeenkomen het in artikel 15 bedoelde eindbesluiten in hun geheel te publiceren, indien alle betrokken personen daarmee instemmen.
3. Indien de bevoegde autoriteiten of de betrokken persoon niet met de publicatie van het volledige eindbesluit instemmen, publiceren de bevoegde autoriteiten een samenvatting van het eindbesluit. Deze samenvatting bevat een beschrijving van de kwestie en het onderwerp, de datum, de betrokken belastingtijdvakken, de rechtsgrondslag, de bedrijfstak en een beknopte beschrijving van het uiteindelijke resultaat. Deze samenvatting omvat ook een beschrijving van de gebruikte wijze van arbitrage.

De bevoegde autoriteiten zenden de overeenkomstig de eerste alinea te publiceren informatie vóór de publicatie ervan toe aan de betrokken persoon. Uiterlijk 60 dagen na de ontvangst van deze informatie kan de betrokken persoon de bevoegde autoriteiten verzoeken geen informatie te publiceren die op handels-, bedrijfs-, nijverheids- of beroepsgeheim of op een fabrieks- of handelswerkwijze betrekking heeft, of die in strijd is met de openbare orde.

4. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen standaardformulieren vast voor de mededeling van de in de leden 2 en 3 van dit artikel bedoelde informatie. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 20, lid 2, bedoelde procedure vastgesteld.
5. De bevoegde autoriteiten stellen de Commissie onverwijld in kennis van de overeenkomstig lid 3 te publiceren informatie.

Artikel 19

Rol van de Commissie en administratieve ondersteuning

1. De Commissie houdt de in artikel 8, lid 4, bedoelde lijst van de bevoegde autoriteiten en van de gerespecteerde onafhankelijke personen actueel en stelt deze lijsten online beschikbaar. Deze lijst bevat alleen de namen van die personen.
2. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van de in artikel 13 bedoelde maatregelen die zij hebben genomen om inbreuken op de geheimhoudingsplicht te bestraffen. De Commissie stelt de andere lidstaten daarvan in kennis.

3. De Commissie houdt een centraal register bij waarin de overeenkomstig artikel 18, leden 2 en 3, gepubliceerde informatie wordt gearhiveerd en online beschikbaar wordt gesteld.

Artikel 20

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het comité voor de beslechting van geschillen. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 21

Evaluatie

Uiterlijk 30 juni 2024 evalueert de Commissie de uitvoering van deze richtlijn en legt zij aan de Raad een verslag voor. Indien nodig gaat dat verslag vergezeld van een wetgevingsvoorstel.

Artikel 22

Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 30 juni 2019 aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 23

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze richtlijn is van toepassing op elk bezwaar dat wordt ingediend met ingang van 1 juli 2019 betreffende geschillen met betrekking tot inkomsten of kapitaal in een belastingjaar dat begint op of na 1 januari 2018. De bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten kunnen evenwel overeenkomen deze richtlijn toe te passen op elk bezwaar dat is ingediend vóór die datum of op eerdere belastingjaren.

Artikel 24

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter
